



Nro 5.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Juliusnak 15 dik napján 1794.
esztendőben.*

Hadi Történetek.

A' közelebb múlt Pénteken költ Kurirunknak 50-ik lapján említettük egy két szóval azonos tsatát, melly a' *Rajna* mellett táborozó Cs. K. és Frantzia seregek közt *Juliusnak* 2. dik napján történt. Erről bővebb tudósítást vévén a' Fels. udvari hadi Cancellária, mi is kívánunk azzal Érd. Olvasóinknak szolgálni. A' nevezett napon három colonnéban indúltanak ki a' Frantziák seregeink ellen; az első, melly egészen lovasságból állott, *Schweigenheimi* tanyánk ellen; a' második *Weingarten* alatt állott tábori őrizetünkre; a' harmadik, és a' melly gyalogságból állott a' *Schwei-*

genheimi és Gommersheimi erdőségek el foglalására. Mind ezekről jókor tudósítatván vezéreink, vigyázni parantsoltak az avantgardét, *Karajtzay* Generál Májor pedig a' leg jobb rendeléseket tette az emittett erdőségek meg tartására. Az elsőre, *Vécsey* huszár regementének vitéz Obristlájtnántya *Skaritz* úr, a' *Lingenfeldi* térségen rá bukkanván, belé vágott, és a' nállánál sokkal számosabb, 's emberi mód szerént erősebb ellenséget, úgy öszve zavarta, hogy annak se szíve, sem alkalmatossága nem vólt többé a' viadalnak meg újjítására. Nagy segítségére vóltanak e' győzödelemben *Preschern* Obester a' *Gradiskánusok* regementéből, *Oelinger* kapitány az ártillériától, *Gr. Sermage*, *Wesselka*, és *Bénácsi* kapitányok, a' ki az *Erdödi* huszár regből való vitézekkel az ellenség oldalába tsapván, nem kis okai vóltanak az ellenségen vett győzödelemnek. Jóllehet pedig itten nem kevés kárt szenvedtenek a' *Frantziák*, és egészen *Lingenfelden* és *Westheimon* túl lévő sántzaikhoz vissza-üzettek: még is mindazáltal tovább is folytatni akarták a' tsatát, dél után 4 óra tájban meg újjitották az ágyúzást, *Freysbach* felé előbb nyomúttak, külső ör-állóinkat vissza nyomták, 's ki mondhatatlan mérgessggel hajtottanak a' fellyebb nevezett erdők ellen. — Három izben hajtotta őket vissza *Simmich* a' *Szerviai* szabad sereggel, de mindannyiszor vissza nyomta őket az ellenség, és nemcsak a' *Cs. K.* hanem a' *Prusszus* seregek ellen is ki költ.

Értésére adatván a' fő hadi vezérnek *Albert* királyi hertzegnek e' történet, leg ottan *Schweigenheimba* ment Gróf *Brounéval* égyütt. Azon közben *Hohenlohe* hertzeg is, a' ki már annakelőtte egynéhány granatéros bataliont küldött a' *Weingarteni* tetőkre, más granatéros batalionokkal a' fellyebb említett erdőségek meg tartásáigyekezett, és egynéhány izben meg sükesítette az ellenségnek ágyúit, *Preschern* Obester tulajdon batalionnával égyütt derekasan tüzelt az ellen-

ségre, kinek nem kevés segítségére vólt, a' *Szé-
kely* lovas regementnek mostani vitéz Obristlaj-
tinántya *Dániel* úr, és *Paul* fő Strázsamester
Schröder Wilhelm regementéből, a' kik mind ket-
ten rendkívül való bátorságot és vitézséget mu-
tattak e' vakmerő és véres tsatában. B. *Einsi-
del* Generál Májor is, a' kit *Hohenlohe* hertzeg,
Waideck regementyének három olztályával, és
a' Wétsei, 's Erdödi hufzárokkal a' *Freysbach*
sík földre küldött, bölts rendelései által igen so-
kat szolgált az ottan lévő erdőségnek meg tartá-
sára. — Más részről *Hohenlohe* örökös hertzeg
Pruszus Generál Lajtinánt *Freyspachból*, *Frey-
mersheimből* és *Böbingenből* egészen ki üzette a'
Frantziákat, melly dolgot *Schlögelhoffer* Generál
Májorra bizta a' nevezett hertzeg. Ezen tsatá-
ban mások felett meg különböztették magokat
mind bölts rendeléseik, mind ritka vitézségeik ál-
tal, *Ehrbach*, *Benyóvszky*, és *Fábry* F. M. Lajti-
nántok; *Neu*, *Karajtzay*, *Kospoth*, *Hocze*, *Baa-
der*, *Otskay*, *Funk*, és *Schlögelhoffer* Generál Má-
jorok, B. *Laudon* Obester; B. *Buader* és *Dietrich*,
Wallis Olivier rgből, *Coll* fő Strázsamester ugyan
azon rgből, *Weistenstein* kapitány a' Waideck
dragonyos regementéből, és *Schilling* all hadnagy
Terczy rgből; *Hontel Ferentz* Manfredini grana-
téros batalionnyának káplárja, *Reinbach Wil-
helm* fő pattantyús, és *Kralikovits* Erdödi hufzár
regementéből való káplár, a' ki jeles vitéz tetteit
életével 's halálával meg is petsételte. Részünk-
ről 73 ember esett el ezen 12 óráig tartott tsatá-
ban; 391 sebesitetett meg, 20 tévelyedett el. Az
elsők közt vólt *Krajevich* fő hadnagy a' Horváth
vég seregtől; a' másod rendbeliek közt *Preschern*
Obester, *Buchvald* kapitány, és *Spieler* fő had-
nagy a' Strasoldó rgből, *Legrand* fő hadnagy
Huff, és *Diokovich* zászlótartó a' *Schröder Wil-
helm* rgből. Az ellenségnek vesztesége jóval na-
gyobbra tétetik, eggy kapitány, eggy hadnagy,
és 22 köz ember fogattatott el közzülök.

Erről a' történetről illyetén tudósítás adat-
tatott ki *Kirrweilerben* (a' Speyeri püspökségben

tartozó városkában) e' folyó hólnapnak 3-ik napján: Tegnap, u. m. *Juliusnak* 2-dikén, mind a' *Speyer* alatt táborozott *Austriacusok*at, mind a' *Hohenlohe* örökös hertzeg kórmányára bízott *Prusszusok*at meg támadták a' *Frantziák*, oly fel tétellel lévén, hogy e' két ármádia közt lévő egygyességet két-felé szakaszthassák. Eleinte bóldogúltak is fel tételekben, mind *Freysbachot*, mind azon túl lévő erdőt el foglalván, és egészlen *Gommersheimig* előre nyomúltak. Értésére esvén e' dolog *Hohenlohe* örökös hertzegnek, *Wolfardt*, és *Blücher* Generál Májorokra bizta a' már tsatazásba merült avantgardájának kórmányát; maga pedig három batalion gyalogsággal, és 15 escadron lovassággal balra tartván, meg támadta *Freimersheimnél* a' *Frantziákat*, meg verte őket, ki vette kezek közül *Freischbachot*, visszadta az *Austriakusok*nak, és a' *Hambachi* klastromon túl üzte őket. Az *Austriakusok* is szerentsések vóltak *Schweigenheim* mellett, *Wolfardt* és *Blücher* Generál Májorok ki üzték őket *Fischlingenből*, és *Edesheimből*. — A' *Frantziák* közül mintegy 5 vagy hat száz maradt a' tsatapiatzon, fogságba pedig 200 esett. — *Lajos* Prussziai királyi hertzeg alatt *Fischlingen* mellett, agyon lövetett a' lova — a' *Prusszusok* közül 80 .. 90 ember hólt meg, és esett sebbe.

Schweigenheimnél lévő Vorpostról, avagy külső strázsáló tanyáról illyetén tudósítás érkezett hozzám tegnapi napon: Éppen Vorposton valék tegnap (u. m. 2 a July) *Schweigenheim* előtt a' szöllök mellett balra, a' midőn hajnalban egész front lovassággal, reánk vorposton álló avantgardára rohana az ellenség, semmi plenkirozó egyes embereket előre nem küldvén. Engemet 50 emberből álló commandómmal, öt vagy hat lárma lövésem után egy carierben le kergete a' szöllök alatt való diófákig, holott ismét meg állottam, és ismét egyet vagy kettőt lövettem; ismét rám rohana, ismét meg szaladtam szintén az Oláh gyalogság lágere előtt lévő árokig, és

már az ellenség is a' nyakamon vala; hanem szerentsémre egy három fontos ágyútska állott az oláh front előtt, mellyből nagy sietséggel három kártáts lövést tétettem, melly az utánnam eredett, és mintegy 300 lépésnire tőlünk lévő Frantziák közül, nem keveset terített a' földre. — Ekkor meg fordúlván az ellenség, jobbra, a' szőlők mellé sietett, a' kik közül, sokat le sodortatott a' Székely huzárok közül való Györffy kapitány két ágyúval, kik közzé a' Vécsey huzár regementjének egy divisiója bé vágván, tsunya mézszárlást tett köztök. Ekkor meg fordúlván a' Frantziák egy völgybe húzták magokat; de itt sem vólt tsendes meg maradások, mivel a' hégyen ki szögeztetett ágyúink mind addig szórták közikbe a' kártátsot, valameddig *Lindenfeld* háta mellé nem vonták magokat.

Hasonló sietséggel rohantak avántgardánknak jobb szárnyára, a' hol *Székely Sándor* kapitány úr Svadrona, és *Dániel* Obristlájtinánt úr divisiója állottak, a' mellyek nagy bátorsággal rohantak az ellenség sűrű sorjaira. Annakutánna oda érkezhén a' sok ágyúk, és gyalog regementek az első treffenből, mind két részről elkezdődött az ágyúzás, 's szinte setét estig tartott. Veszteségünk igen kevés az ellenségéhez képest, ámbár 300 sebbe esetnél többet számlált ármádiánk, az alattam valók közül egy ember, és egy ló veszett el, 's három kapott sebet; de az ellenségnek leg alább is lehetett két ezer sebese és halottya, a' mint a' *Freisbachi*, *Weingarteni*, és *Lindenfeldi* parasztok beszéllették, mivel némelly faluból 27, másikkból 20, némellyikből 16 szekerek horták szüntelen a' sebeseket; az el hüllottak mind a' tsata helyén maradtak, és a' mint távolról láttuk, ma temettettek el. Ezen szinte setét estig tartott actióban és ágyúzásban igen vitézül viselték magokat a' vorposton állott Székely huzár regementnek tisztjei, nevezetesen *Dániel* Obristlájtinánt, *Gr. Teleky*, *Székely Sándor*, *Bartzikay*, *Györffy*, és *Czirjék* kapitány

urak; *Lukács*, *B. Radák*, *Gr. Tóldalaghy*, *Czikó* és *Zeber* fő hadnagyok; *Barta*, *Maurer*, és *Ferenczi* all hadnagyok, az alattok lévő all tisztekkel, és köz emberekkel égyetemben. (Ezekről legkisebb emlékezet sem tétetik a' hadi Cancellária által ki adattatott jelentésben). — Ma ismét ki rukkoltunk, és a' Khénuson túl lévő battériánk a' *Lindenfeld* mellett lévő két Fr. battériákat, mellyek tegnap nekünk sok kárt tettek, egészen öszve lötte, 's ágyúikat demontirozta, az az, le lövöldözte tengelyeiről. — P. S. Mai ágyúzással egy Frantziát lovastól égyütt le ütött az ágyú golyóbis, kit is látván az *Erdödy* és mi köz embereink, oda futottak, és a' már meg döglött lóról le szedvén a' szerszámot, a' Frantziáról le húzták a' lovat. Véres lévén a' Frantzia, azt gondolták huszárjaink, hogy azt is érte a' golyóbis, tehát égyik a' másiknak nem engedte bántani, mondván: ne bántsd, úgy is mingyárt meg gebed; hanem minden köntösét le húzták egész az ingéig, 's azzal vissza jöttek. Egyszer csak fel ugrik a' Frantzia a' földről, néki rikkantya magát: *vive la nation*, 's el futa a' Frantziák közzé egy ingben, mezitláb és süvegetlen.

Továbbá elő adja a' Fels. hadi Cancellária azon ütközetet is, a' melly *Juniusnak* 26-dikán *Orchies* mellett történt, holott a' *Kray* Generál Májor kórmányára bizattatott Austriai seregeket, három oldalról mintegy 3 vagy 4 ezer Frantziáság támadta meg, a' kik mindazáltal a' nevezett Generál által vissza hajtattak, 200 hóltat és sebest, és 20 fogságba esettet hagyván magok után. Részükről a' sűrű ágyúzás és kártátsozás közt is 30 nál többre nem ment a' hóltaknak és sebesteknek számok; az elsőbbek közt vólt *Gr. Colloredó*, *Collorédó* József regementéből való kapitány; az utolsóbbak közt *Cremona* hadnagy a' *le Loup* vadász seregétől, a' ki hová lett, nem tudatik. Ezen tsatában különös vitézséget mutattak *Ferdinánd* fő hertzeg huszár regementéből *Andrássy* kapitány, a' meg hólt *Gr. Colloredó* ka-

pitány, *Pach* kapitány a' Laudon szabad seregétől, és a' fellyebb nevezett *Cremona* hadnagy.

Koburg hertzeg igyekeztvén *Charleroyt* az ostrom alól fel szabadítani, *Jun.* 26 dikán, meg támadta a' Frantziákat *Lambusart*, *Heppignies*, és *Gosselies* mellett lévő bé sántzolt tábor helyeiken, és szerentsésen vissza is verte külső ör-álló seregeiket. Annakutánna, arra a' szárnyára ütött az ellenségnek, a' melly a' *Sambre* vize mellett lévő tetőkön telepedett le; de mivel már annakelőtte való nap dél után capitulált *Charleroy*, és így ostromló seregeit is ellenünk fordithatta az ellenség, lehetetlen vólt rajtok diadalmaskodni. Ahozképest *Koburg* hertzeg félbe szakasztatta a' viaskodást, és minekutánna a' sebbe esteket hátrább küldötte, és a' sok nyúghatatlanság miatt el lankadott gyalogságot ki pihentette vólna, *Nivellesnél* táborba szállott. Ezen véres tsatában 208 emberünk, és 213 lovunk veszett el; 1017 emberünk és 278 lovunk sebesitetett meg, az el fogattattaknak pedig 361 emberre és 46 lóra megyen a' száma.

A' többit jövő postára hagyjuk.

Lengyel Ország.

Mostanában semmi nevezetes dolgok nem történtek Lengyel Országban. *Kosciuskó* Generálissimus felől is igen keveset halhatunk, a' *Varsau* és az ő serege közt való égyyesség két-felé szakasztatott az égyyesült Prusszus és Orosz seregek által, a' melly nyilván való jele annak, hogy ezek nagyon ki terjesztették magokat Lengyel Országban, és hogy nem sokára nyaka szakad a' Lengyel revolutiónak. — Úgy hallatik, hogy *Kosciuskó* Mórdva felé vonnya magát, kétség kívül olly fel tétellel, hogyha elégtelen lejénd az ellent állásra, Török Országban találhasson magának menedék helyet. — *Warsóvia* nagy szorongattatások közt vagyon, attól tartván, hogy *Krakóvia* dallyára fog jutni. *Wielhorszki* Gene-

rál másként fel nem vállalja a' *Lythvániában* való fő kormányozást, hanemha 22 ezer ember, és elegendő tábori eszköz, és munitió adattatik nékie. Minden fabrikák, és minden szükséges mester emberek, mint p. o. kovácsok, nyereg, és szekérgyártók, tsizmadiák s. a. t. fel irattattak a' koronához tartozó Lengyel Országban, e' mellett minden kész bőr, nyereg, vas, bűdös kő, puska-por, salétrom, kova, és keménnyen meg tiltott *Kosciuskó* által, hogy azokat senki ne mérészellye, vagy az Országból ki vinni, vagy idegen kereskedőknek el adni, a' ki e' parantsolat ellen vétendő, haza ellenségének fog tartattatni, és mint olyan meg is büntettetni. — *Jun.* 20-dik napján 5 spiont küldött *Kosciuskó* Warsóviába. — Annakelőtte harmad nappal egy proclamációt tétett közönségessé, mellyben arra serkengeti a' *Warsóviai* aszszonyokat, hogy katona ingeket, mellyekre igen nagy szüksége vagyon a' Lengyel seregeknek, varjanak, 's az által is nyilatkoztassák ki hazájokhoz való szereteteket. A' főbenjáró dolgokat ügyelő Commissiónak adattatott rendelések közt ez olvastatik: A' ki a' hadakozás alatt, akármelly szín alatt pénzt vejénd fel a' haza ellenségeitől, halálra sententziáztassék; a' ki hazájának védelmezésétől magát vonogatándja, vagy másokat is el vonánd attól, elsőben minden örökségeit el veszi, hogyha pedig másodszor azt miveléndi, örökre ki üzettetik hazájából.

Olasz Ország.

Bástiának, a' Corsikai szigetben lévő fő városnak el vétetése után, *Jun.* 7 dikén *Cálvinak* ostromoltatásához fogott *Hood* Admirál. *Barcelona* felé sebes lépésekkel mennek a' Frantziák a' Spanyol ármádiának a' minapi meg győzetteése után, a' melly nem kevés szorongattatások közzé ejtette az oda való lakosokat, és kormányzókat. A' mint a' hir szárnyál a' *Jun.* 6 dikán *Tudonból* ki indúlt Fr. flotta is *Barcellónának* os-

tromlására rendeltetett. — A' Sz. Pápa nagy *Jubileumot* tartott a' múlt Pünköst innepe után, mellynek végbe menetelével a' Trinitáriusok templomába, az óltári Szentségnek ki tétetése alatt áldást mondott az oda fel gyülekezett sokaságra (c). — A' *Vesuviusnak* minapi felgyúlásakor 30 ezer emberrel kevesedett meg a' körül belől fekvő helységek lakosainak száma, kik rész szerént, a' nagy félelem miatt, honnyaikat oda hagyták, rész szerént pedig meg eméltettek az égő vulcánusnak forró leve által.

Helvétzia.

Eggy *Lausanni* magános levél azt beszéli, hogy a' *Bernai* canton erőssen készül a' hadakozáshoz, hogy mind a' lakosok, mind az ottan tartozkodó idegenek szorgalmatossan gyakorolyák magokat a' fegyverben, a' melly utólsóbb dolog ennekelötte ellenkezett a' Helvétusok constitutiójával. Kiváltképen sok hazájokból ki költözött Frantziák vettek ottan szolgálatot, kik között nagy születésű emberek is találatnak, p. o. a' *Párisi* vólt Parlamentomnak egy nevezetes tagja, a' ki felöl ennekelötte hat esztendővel ha azt mondotta volna valaki, hogy ő még valaha mint köz katoná a' *Lausanni* kapu előtt strázsán fogna állani, bizonyossan a' bolondok tornyába zárattatott volna. Több példák is vagynak illyenek, mind Helvétziában, mind más Európai tartományokban, mellyek egyedül a' Frantzia revolutiónak izomorú következései. A' többi közt

(c.) Jubileumnak nevezetik a' *catholicus keresztényeknél*, a' közönséges és tökéletes bűn bocsánat. Ezt a' szokást leg elsőben is VIII Bonifacius Pápa állította fel, a' melly elejénten 100, az után 50, az után 30, végtére minden 25-ik esztendőben szokott tartatni. Vagynak mindazáltal más rendkívül való Jubileu-

két Frantzia *Marquis* vagyon *Lausannában*, a' kik közzül az égyik tsépléssel, melly mesterséget szerentsésebb állapottyában, gyönyörűségből tanulta vólt meg, a' másik pedig asztalossága által keresi mindennapi kenyerét — két született Fr. Grófné varrása és himzése által, egy vólt abbé pedig fa vágással, és más ehez hasonló kemény munkája által.

Frantzia Ország.

Minap azt végzette, 's ezen végzését, minden Frantzia ármádiákhoz meg is küldötte a' Párisi N. Gyűllés, hogy egy Anglus és Hannóveranus el fogattatott katonának se adjanak pardont, hanem minden irgalom nélkül öllýék meg őket. Természeten a' tromfot tromfal kellene vissza ütni: még is a' *Yorki* hertzeg ellenkezöt mivelt, és seregeinél ollyatén parantsolatot tétett közönségessé, mellyből ki tündöklött az emberiséghez való szives hajlandósága, és mind embert, mind keresztényt illető jó indulattya. Ugyan ezen parantsolatban elevenen le festette a' *Párisi* N. Gyűllés gondolkozásának módját, és arra intette a' Frantzia katonákat, hogy azon emberi érzékenységgel ellenkező parantsolatnak ne engedelmeskedjenek. *Párisba* küldettétvén ez a' proclamáció, és *Jun.* 26 dikán el olvastatván a' gyűllésben, szokása szerént illyeténképen magyarázta azt *Robertspiere*. Mit akar róllam mondani a' *Yorki* hertzeg? róllam, a' ki az által értem el

mok is, mellyeket némelley nevezetes dolgoknak emlékezetére, rendelnek a' Sz. Pápák. — A' múlt századokban igen sok emberek szoktak Rómába az illyetén jubileumokra menni, hanem miólta hasonló innepeknek tartásokra más tartománybóli püspököknek is hatalom adattatott, azóltától fogva kevés idegen embert lehet illyetén alkalmatossággal ottan látni.

minden kívánságaimnak tellyesedését, hogy Fr. polgár, 's a' nemzetnek képviselője, és meg győzöttetve vagyok polgár társaimnak hozzám való szeretetekről. Talám ugyan le akar engemet ezen méltóságról taszítani, és királyi székbe ültetni? s. a. t. Láttjátok ezekből polgár társaim a' veszedelmünkre hányatott tört, ellenségeink azon iparkodnak, hogy gyanúsakká tegyenek bennünket a' nemzet előtt; valameddig élünk meg nem szűnünk a' tyranusok, 's hazánk árulói és ellenségei ellen viaskodni. — *Guadet* és *Salles* két nevezetes, de gyanúságba esett, vólt tagjai a' N. Gyűlésnek, mind ketten belső baráttyai néhai *Brissótnak*, fel találta, ván *Burdóba* vitettek, 's ottan tsak hamar fel is áldoztattak a' sz. gvilottinének.

Az ideai aratásra nézve következő végzéseket hozott a' N. Gyűlés *Jun.* 27-dik napján: — 1. A' földnek ideai termése, a' polgároknak gondviselésekre, hazafiúi szeretetekre, és emberiségekre bizattatik. — 2. Minden némű gabona requisitióba tétetik a' kórmányszék által, az az, a' hadi seregek szükségére rendeltetik. — 3. Az aratás után, minden termés fel irattatik, minden mezei gazda köteles szorosán fel adni, mit és mennyit aratott, 's ezen vallás tétele azon közönségnek magános laistromába irattatik fel. — 4. Ez a' laistrom, az aratás után esendő első *decadén*, avagy tizeden, közönségessen el fog olvastatni azon gyülekezetnek egybe gyűlésekor. — 5. Minden polgári előjárók két biztosokat fognak rendelni a' gyanús vallástételeknek meg vizsgálására, valaki termését igazán fel nem adja, elveszti el titkolt gabonáját. — 6. Minden mezei gazda köteles leszen termésének egy részét, az aratás után ki tsépelni, hogy ekképen, mind a' piatzokon, mind a' táborozó seregeknél elegendő kenyér lehessen. — 7. Minden gyülekezet köteles terméséről egy különös laistromot készíteni, 's azt azon kerületnek által adni, a' pedig a' N. Gyűlés által ki rendeltetett Commissionak.

8. A' gabona ki vitettetéséről, és törvénytelen meg vételéről hozatott törvény, tovább is fel fog maradni. — 9. A' municipalitások, avagy polgari előjárók kötelesek ezen végzésnek bé telylyesítéséről számot adni.

Most azon gondolkozik a' közönséges Jóra ügyelő Commissió, mitsoda szinü és szabású nemzeti köntöst kellessen a' nemzetnek rendelni. — A' mester legények, kiváltképen pedig azok, a' kik a' fegyvert készítő fábrikákban dolgoznak, egynéhányszor öfzve gyültek a' közönséges piatzokon, arról tanátskozván egymás közt, miként kelene, 's lehetne napi béreket öregbiteni: ahozképest parantsolatot adott a' közönséges bátorságra ügyelő commissió, hogy ezekre az emberekre szorossan vigyázzanak a' strázsák, és mihelyt tapasztalándják őket számosan öfzve gyülleni, üzzék széllyel. Tudjuk az el múlt történetekből, hogy kiváltképen a' fábrikánsokra nézve határoztatott meg az eleségnek árja: és azt is tudjuk, hogy annyi napi bér rendeltetett nékiek, a' mennyi a' leg drágább időkben sem vólt. *Jun.* 22-dikén a' *Temple* úttzájában egy magános háznál a' *Catholicus* keresztények módjok szerezént tartatván isteni tisztelet, mind a' mise mondó pap, mind a' fel gyüllöttek meg fogattak, és szorossan meg visgáltattak egybe gyülléseknek valóságos okáról. — *Amar*, a' közönséges bátorságra vigyázó Commissiónak égyik tagja arról tett a' N. Gyüllésnek jelentést, hogy a' minap gvillotiniroztatott közönséges árendásnak *Darlincourt*-nak égyik falujában egy paraszt 22 ezer livrát talált arany pénzben, és egynéhány mázsát nyomó ezüst edényt, mellyek a' föld alá vóltak el rejtettetve. — *Barrere* azt javaslotta *Jun.* 28-dikán tartatott gyüllésben, hogy azoknak az öfztályoknak polgári előjárói, a' kik a' kóldúlást egyátallyában meg tító parantsolattyát a' köz Jóra ügyelő Commissiónak bé nem tellyesítették, adattassanak a' revolutionalis szék kezébe. — *Couthon* erőssen állitotta, hogy a' külső hatal-

masságoknak titkos ágensei azon iparkodnak, hogy a' földnek idei termését el vesztegethessék, 's az által drágaságot és éhséget okozzanak Fr. Országban. — *Sabaudiának* lakosai 75 mázsa sajtot küldöttek *Párisba*, mellyből egy egy polgárra egygy fertály font rendeltetett. — Az olaj igen szűk, és így igen kevés salátát ehetnek a' *Párisi* nyalánk szájjak, a' kiknek nyári vatsorájok kiváltképen olajos salátából szokott állani. Értésére esvén a' N. Gyűllésnek, hogy a' *Rajna* mellett táborozó Prusszus seregekből egynéhány ezer ember parantsoltatott Austriai Belgiomba menni, meg parantsolta, hogy egynéhány ezerrel szaporitasson a' *Rajna* ármádia, és igyekezzen el vesztett tanyáit vissza nyerni. — A' *Lüttichi* levelek azt beszélik, hogy a' *Párisi* Convent 25 ezer embert rendelt az északi, és ugyan annyit a' *Sambre* mellett lévő ármádiától a' *Vendei* osztályba való marsirozásra, az ottan lévő Rojalisták meg zaboláztatásokra. A' kik a' királyt kívánóknak, és a' *Ligeris* környékének, 's Kis-Britanniának mivóltát esméri, azt mondgyák, hogy valameddig a' Fr. háború tart, addig gondolni sem lehet, hogy az ottan való zenebona letsendesedjen. Azon 17 ezer ember közzül, a' kik múlt esztendőben oda küldettek a' Rojalisták ellen, nem maradt 500-nál több életben. — A' királyt kívánó, vagy a' mint akkor neveztetett, a' keresztény seregnak kavallériája és ártillériája jobbadon mind reguláris katonákból állott. Az úgy nevezett *Royal-Allemand* regement, a' kik többnire mind Alsátiai fiak vóltak, és egy ki költözött Frantziákból álló húszár sereg is vólt köztök. A' *Yerseyi* és *Guernseyi* szigetekből is számos segítséget kaptanak, a' kik többnire éjjel szoktak a' szárazon ki szállani.

Elegyes Tudósítások.

Hood Anglus Admirál hazájába lett vissza téresekor *Génua* mellett menvén el hajójával, ca-

tegorice meg izente a' *Génuai* Tanátsnak, hogyha nemha hadat inditándanak a' Frantziák ellen, leg ottan úgy fog velek bánni, mint a' szövetséges fejedelmeknek ellenségeivel. Mitsoda választ adott légyen ezen fenyegető declaratióra a' *Génuai* Tanáts, még eddig nem tudatik. Kiváltképen az által bosszontatott fel a' *Londoni* ministérium, hogy ez a' *respublica* maga ki kötő helyeibe való bé menetelre annyi Frantzia hajóknak adott engedelmet, mint a' több szövetséges fejedelmek hajóinak, az az, a' mikor ezeknek hajói közül négynek szabad a' *Génuai* ki kötő helybe bé menni, ugyan akkor 4 Fr. hajónak adattatik azon szabadtság. Mellyből világosan ki tettik, hogy a' *Génuai* Tanáts nagyobb hajlandósággal viseltetik a' Fr. *respublicához*, mint az az ellen hadakozó szövetséges fejedelmekhez. — Eggy *Londoni* levél azt beszéli, hogy a' *Bresti* flottán lévő Fr. nemzeti biztos *St. Andre* ennekelötte néhány elztendőkkal református pap vólt, a' ki igen keveset, vagy éppen semmit sem érthet a' tengeri veszedelmes ütközetekhez. — Eggy *Májusnak* utólsó napján költ *Turini* levelekből azt olvasuk, hogy Gróf *St. Amour Saorgiának* commendánsa halálra sententziáztatván, meg esmérte hitetlenségét, és ki vallotta azon complotot, melly a' királyi familiának veszedelmére készitetett. — Az ő út mutatása szerént 30 nagy caliberű ágyúk, és egynéhány láda golyóbis, 's munitió találtattak a' városnak *Susina* nevű kapuja alatt elásattatva. Ő fedezte azt is fel, hogy a' *del soccorso de la cittadella* nevű úttza és királyi palota alá minák ásattattak, és töltettek meg puska porral; Ezen vallás tétele után, meg kegyelmezett ugyan a' nevezett Gróf életének a' király, hanem hőtig való rabsagra küldötte ötet. Tudakoztatván arról is, mi módon lehetett azt olly titkosan végbe vinni, azt felelte, hogy ő azt nem tudja. — Az ölzve esküttek közt sok nagy születésű és méltóságú személlyek találtattak, 's többnyire mind tömlötzre is rakattak.

Magyar Ország.

Sellye, Nyitra Vármegyében Jun. 30-ik napján. — Tegnap előtt nagy rémülést okozott miénkünk, és ennek az egész környéknek a' rettenő égi háború, mellynél allig lehet nagyobb képzelni. Itten helységünkben hat arató embert vert agyon a' ménkö, és még többet meg sebesített, a' kik az égi háború, és az azt követett zápor esső elől árnyékos élő fák, és széna boglyák alá vonták magokat. Tanúságára lehet az égi háborúknak okait, tulajdonságait, és következtéseit nem értő köz népnek, hogy nintsen veszedelmesebb, mint nyárban a' villámások, menydörgések, és zápor essőkelőtt, fák, széna boglyák, és búza keresztek alá rejtezni, mivel az azokra fel menő testnek gözölgései, a' ménkönek electrica, avagy tüzelő matériáját magokhoz vonnyák. Hasonló veszedelemnek tárgyaivá teszik azok ki magokat, a' kik az illy égi háborúk közt, vagy sebesen futnak, vagy ló háton nyargalnak, vagy szekereznek, mivel, a' mint sok szomorú példák bizonyittyák, sok embert vert már a' ménkö ekként agyon. Legjobb vólna az olyan embereknek, a' kik illyen időkbén a' mezőkön vagynak, hasmánt a' földre le feküdni, 's úgy várni el a' villámásoknak és menydörgéseknek végét. Azt tudakozhatná töllem valaki: vagyon é eszköz a' ménkö által meg öletett embernek életre való vissza hozására? Igen is vagyon, nem kell gondolni, hogy a' ménkö által illettett ember mingyárt meghallyon, valósággal az után egy 's több órával is lehet némellyikben valamelly kis életetskét tapasztalni, mellyet leg inkább vagy éltető erének gyenge, és tsak allig érezhető dobogásán, vagy az orra alá tartatott pehelynek lengedezésén lehet észre venni. De ha az életnek ezen jelei nem tapasztaltatnának is a' ménkö által illettett emberekben, még is jobb vólna az eszközöket meg próbálni, mint nem — számtalan példák bizonyittyák, hogy az ily-

lyetén személy az eszközökkel való élés után ismét vissza tért az életre, valamint azt is, hogy az illy szerentsétlen emberek el temettetések után fel elevenedvén, ki gondolhatatlan kínok közt múltanak ki e' világból, föld alá rekesztetett koporsóikban. Minden más eszközök között leg hatásosabbnak lenni találtatott az Orvosok által a' földi fürdő, *balneum terrae*, mellyel következendő módon kelletik élni: Olly hamar, a' mint lehet a' történet után egy kis horizontalis, avagy sir forma gödröt kell a' morsás földbe ásni, a' ménykő által meg üttetett embert abba hanyat fektetni, 's a' fején kívül egész testét bé fedezni a' ki ásatott nyers földel, a' fejét 's ortzáját pedig gyakorta fris vizzel öntözgetni. Nem egy 's két, hanem sok tapasztalás által jónak lenni találtatott ez az eszköz.

Ennek az eszköznek hasznát könnyű annak természetéből ki húzni. — A' villám, melly igen igen vékony phlogistonból, az az, tüzet kapó matériából áll, a' testet illetvén, ölzve zavarja, sőt gyakorta el pattantya a' leg vékonyabb ereket, és így nem elegendő az atmosphaera, avagy levegő ég hirtelen azon vékony tüzes matériának testből való ki húzására. Ellenben, hogyha az illyetén villám által illettetett test a' földbe tetik, az ottan lévő tiszta, és minden phlogiston-tól üres levegő ég, és a' testet bé borító friss föld, magokba szivják a' phlogistont, 's ki üresítik azt, a' testnek ártalmas matériájától. Vajha tehát próbára vétetődne, ez az emberi nemzet hasznára szolgáló eszköz.